

som det ærede Medlem for Middelfart (Monrad) antydede, at give det en høfligere Behandling og henvisse det til Finansudvalget eller et andet Udvalg. Realiter bliver det jo det Samme; thi Forhandlingen derom vil baade af saglige og politiske Grunde og af Hensyn til den Tidsskrift, der er tilbage, inden Rigsdagen efter al Sandsynlighed maa ende sine Arbejder, være ørkesløs.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Ja, det ærede Medlem, som nu havde Ordet, var jo saa godlige ud at fortælle os, at selv om det skulde hælde, at Flertallet i denne Sal skulde være stemt for et Lovforslag, gaaende i den Retning, som det jeg har havt den Ære at fremsætte, vilde og burde man ikke bringe det videre af rent politiske Grunde. Naar man endelig vil anvende saadanne rent politiske Grunde, kan jeg fra mit Standpunkt ikke Andet end være meget tilfreds med, at man siger det ligefrem. — Jeg har ikke været blind for, at det kunde have sine store Vanskeligheder, og saa saglige, at føre den Sag igennem, som her ligger for, men jeg har alligevel troet og ment, at et Forsøg burde gjøres, fordi der efter min Overbevisning — det ærede Medlem har en anden, det hører jeg, men Hver maa jo tale og ogsaa handle efter sin Overbevisning — er stor Trang til at faae en saadan Foranstaltning, som den her foreslaaede, gennemført. Jeg har derfor anset det for min Pligt, da Sagen kom til at ligge for i Ministeriet, at føre den frem for Rigsdagen. Jeg har gjort det saa meget mere, som det efter min Formening kun er en ligefrem Retfærdighedshandling ligeoverfor dem af det andet Køn, der ville forberede sig til Lærerindegjerningen. Jeg skal lige saa lidt som det ærede Medlem gaa ind paa at diskutere, om i og for sig den private Undervisning eller Statsundervisningen er den bedste. Jeg har ikke Tro paa, at det er en Ting, som kan afgjøres absolut. Der gives Steder og Lande, hvor jeg, hvis jeg var Medlem af vedkommende Samfund, ubetinget vilde, ligesom det ærede Medlem, staa paa den private Undervisning, men der gives sikkert ogsaa Steder og Lande, hvor jeg betragter Statsundervisningen som den ubetinget bedste, og vore Forhold her til Lands ere helbigvis og lykkelige saaledes, at man her kan sige, at Statsundervisningen vil bringe det bedste Resultat paa alle Omraader, naar man ved Siden deraf giver fuldstændig Frihed til den private Undervisning. Jeg ser nu ikke rettere, end at, naar Statsundervisning naar ellers Samfundsforholdene, sociale eller religiøse Forhold, ikke hindre det, maa aner-

kjendes at kunne blive den bedste, og naar man gennemgaaende har anerkjendt denne Sætning her til Lands, forsaavidt som man har oprettet Statsanstalter for den væsentligste Del af Undervisningen, og naar man endelig særlig har indført Statsundervisning for Almueskolelæreres Uddannelse, saa ligger deri allerede en god Sandsynlighedsgrund for, at det ogsaa vil være hensigtsmæssigt og rigtigt at oprette en saadan Statsundervisning for Lærerinderne. Nu kommer hertil, at det ikke kan nægtes, at de nævrende Forhold ere uheldige, ikke fordi de private Anstalter ikke skulde kunne bibringe de unge Kvinder den nødvendige Lærdom saaledes, at de kunne paatage sig at være Lærerinder, men fordi Forholdene i økonomisk Henseende og — for at bruge et kort Udtryk — i hygieinisk Henseende ved de private Anstalter ere saadanne, at man i høj Grad maa ønske dem forbedrede. Man kan ikke i saa Henseende føle sig tilfredsstillet ved at forhøje den hidtil ydede Statsunderstøttelse; dette er kun et Palliativ, der ikke vil virke noget Væsentligt, saaledes som det bitterligt vil virke, naar man vil gaa til at oprette en Statsnormalanstalt for Lærerinders Uddannelse. En saadan Anstalt vil først og fremmest virke til stort Gavn for et dog ikke ganske ringe Antal unge Kvinder — hvis det virkelig kan blive $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{5}$ af dem, der aarlig uddannes, saa er dette jo ikke saa lidt — altsaa først og fremmest vil det virke direkte til stor Gavn og Nytte for de unge Kvinder, der komme ind paa Anstalten; men jeg tror ogsaa, at det indirekte vil kunne virke til Gavn og Nytte for Undervisningen paa de private Anstalter. De private Anstalter ville ikke paa nogen Maade kunne komme til at gaa til Grunde eller blot nærme sig hertil ved denne Anstalts Oprettelse. Tilgaa lidt som det er Meningens ved de andre Statsseminarier at paatage sig alle Læreres Uddannelse, ligesaa lidt er det Meningens ved denne Statsanstalt at paatage sig al Undervisningen for Lærerinderne. Det er et ringere, et mindre Antal, som man paa denne Maade vil have Staten direkte til at undervise; altsaa, de private Anstalter ville kunne bestaa ved Siden af og fuldt ud udvikle sig med den Frihed, som private Anstalter maa have; men Statsanstalten vil kunne virke nomerende for dem, og jeg tror, at i saa Henseende vil den komme til at virke gavnlige. Da jeg ikke indser, at der er nogen Grund til at fortsætte Diskussionen meget længere, da det ærede Medlem, som sagt, har undervrettet mig og Thinget om, at Sagen, om ikke af andre Grunde, saa dog af politiske Grunde, skal begraves for Diebliffet, ser jeg